

ERDÉLYI GAZDA

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a gazdaközönseget, hogy az „Erdélyi Gazdasági Egylet“

Állandó Gazdasági Gépkiállítását

(Mintaraktár.)

a folyó év őszétől a belvárosba, az Erdélyi Gazdasági Egylet helyiségeivel egy épületbe, Petőfi-utca 7. szám alá helyeztük át.

Intézményünk célja: az, hogy a gazdaközönseget, minden mezőgazdasági gép és anyag szüksége beszerzésénél támogassa és hogy jutányos ár és méltányos feltételek mellett — megbízható és szolid árukat közvetítsen.

E cél elérésére most már a megfelelő eszközök is rendelkezésünkre állanak:

1. Mintakiállításunk a legelső rangú hazai szolid gyárak készítményei láthatók.

2. A velünk összeköttetésben álló gyári cégek közönsegünk részére a legmesszebb menő % engedményeket nyújtják.

3. Megrendelések közvetítésére külön irodánk és megfelelő szakembereink van.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Állandó Gazdasági Gépkiállítása. 576.

Lóheremagot vásárol a legmagasabb

napi árban

HALDEK

magnagykereskedése,

József főherceg ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója

Budapest, (926.)

Károly-körút 9. szám.

Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak stb. körében kitűnően bevált

„Pef“ (Porcellán-Email-Festék)

Falakon és fán porcellánszerű, mosható mázolatot ad.

Legnagyobb tisztaság. Sok évi tartósság.

Nincs por, piszok, penész a vele mázolt falakon.

Gazdasági üzemek, mint tej-, vajkezelési és sajtkezelési helyiségek istállók, gépházak, élesztőkamrák, konyhák, fürdőszobák, kloettek stb. részére felette célszerű.

Kimerítő ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok.

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

889.

Marcinkiewicz Ignác

férfi ruha-szabó

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 3. sz.

Ajánlja 20 év óta fennálló s a mai kor és divat követelményeinek teljesen megfelelően berendezett

férfi-szabó-üzletét.

Raktáron tart nagyon szép hazai, valamint valódi angol, francia és külföldi szövetségű anyagokat.

Ugy a helyi, mint a vidéki megrendeléseket szakszerű munkával pontosan és olcsón teljesít.

(810.)

Kitüntetve több ezüst, bronzéremmel és oklevéllel.

— Alapított 1885. — — Alapított 1885. —

Muntyán Béla

polgári és katona szabó

Kolozsvárt, Farkas-utca 8. szám.

Megrendeléseket elfogadok és a legújabb divat szerint készítek polgári, ugyszintén katonai és hivatalnoki egyenruhákat, valamint a legeredetibb izlésű magyar és diszmagyar öltönyöket.

Teljes tisztelettel

Muntyán Béla

szabó mester.

(698.)

ŐSZI és TAVASZI VETÉSRE

ajánlok

Kitűnő minőségű valódi

szlavóniai kocsányos

Vető Tölgymakkot

80—85% csirakéesség szavatolása mellett.

métermázsánként és

hectóliterenként

legolcsóbb árak mellett.

Weisz Ferencz

Sziszeken

(Horvátország.)

928.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Darányi a Székelyföldön. (.)	561
Szélmalom-harc. I. <i>Monostori Károly</i> .	562
Birtokosok a munkáspénztárért.	564
Az erdélyi komlótermés és értékesítés.	565
Takarmányrépafajok. <i>K.</i>	565
Erjesztő kádak és hordók faanyaga. —s—	565
Rózsafák visszametszése. <i>Krenedits Ödön</i> .	562
Kisebb szakközlemények. <i>Györy Elemér</i> .	565
Háztartás.	566
Kormányintézkedések.	566
Vegyes közlemények	567
Hirdetések	

Darányi a Székelyföldön.

(.) A földmivelési miniszter eljött Erdélybe, a székelylakta vármegyék viszonyainak tanulmányozására. Fehérruhás lányok nem fogadták útjában, nem vágtak ki diszebédeken dicsőítő beszédek, nem emeltek rá banketteken gyöngyöző borral tele bilikomokat. Az tinnepeltetés elkábitja az ember fejét, a fehérruha meg a fehér asztal elkápráztatják a szemét, a tarackdurrogástól zúg a füle. Darányi pedig éles szemmel tisztán akart látni, érzékeny füllel mindent meg akart hallani, világos fővel mindent meg akart tudni, ami a székelység gazdasági viszonyait illeti.

Marosvásárhely—Székelyudvarhely—Kézdivásárhely—Sepsiszentgyörgy a főbb pontjai annak a hat napos útnak, melyet Darányi a székely kormánybiztos társaságában megtett. Parádé nélkül, a munka komolyságával tanulmányozta a miniszter annak a székelységnek helyzetét, melynek érdekében eddig olyan sokat beszéltek, olyan hangosan jajgattak és olyan keveset tettek.

Érezzük és tudjuk, hogy Darányi mostani útjával a székelyügy új korszaka nyílik meg. A rendszer és terv nélkül szűkölködő segítő kapkodás helyett a miniszter nagy arányú, rendszeres és tervszerű akciót határozott el. Meg van az akció vezetője is. *Sándor János* főispán az. Nemcsak a miniszter, de az egész erdélyi társadalom által is erre a vezetésre leghivatottabbnak ismert ember. Nagy szó, minden dicséretnél eke-sebb szó ez. De nagy föladatot, talán emberfölötti nagy föladatot vár ez a kétoldalú bizalom a kormánybiztostól.

A Darányi útja bevezetése a székelyakciónak. Ő saját szemével nézett most végig a székelyek földjén, meghallgatta a közigazgatás embereinek, a nagy- és kiscgazdák képviselőinek véleményét, meggyőződött arról, hogy a székely gazda sorsa milyen ma, az akció megindulásakor. És azután el fog jönni akkor, mikor ennek az akciónak jótékony hatása már majd más viszonyokat teremtett a székely vármegyékben. Hiszszük, hogy ünnepeltetésből akkor sem kér majd részt a miniszter és nem dicsőítés lesz a kormánybiztos legszebb jutalma sem.

Pedig nagy és fáradságos lesz ez a munka. Jólétet kell kelteni az inség helyein, meglegedést a csüggedőkben, kulturát a vadonban, értelmet a munkában és szeretetet a munkához. Nemcsak a termelési viszonyokat kell megváltoztatni, hanem magát a székely népet is. Nemcsak a boldoguláshoz vezető utat kell megmutatni, hanem a nép lelkének erkölcsi alapjait is meg kell javítani. Ha tudnók azt, hogy a székely nép insége, kivándorlása csak a kedvezőtlen termelési vagy termési viszonyokból erednek, akkor aránylag könnyű lenne a munka. De mikor tudjuk azt, hogy az inséget, a kivándorlást, magukat a rossz viszonyokat is a székely nép természetében, életmódjában, szokásaiban, ösztöneiben is kell keresnünk, akkor rengeteg nagynak kell föltünni előtünk a végzendő munkának. Amde akár a rossz viszonyok váltották legyen ki a székelyek rossz ösztöneit; akár a székely nép természetete legyen oka a rossz viszonyoknak, az az egy kétségtelen, hogy az igazi székely akciónak ki kell terjednie a termelési viszonyok megváltoztatására is, és a kulturális tevékenységre is. Az elsőt serény, haladék nélkül való, ügyes munkával rövidebb időn belül is el lehet érni s erre van hivatva a kormánybiztos. A második hosszú, tervszerű, nemzedékeken át folytatandó munka s erre vannak hivatva a templom, az iskola, a kulturális intézmények.

A miniszter útja mindenesetre az elsővel van összefüggésben s a kormánybiztos működésének köre azt foglalja magában. Mennyi, mennyi mindent kell ezen a téren is tenni! Rá kell szoktatni a székely kiscgazdát az okos földmivelésre. A gabona, a törökbuza nem képes lekötni munkakedvét és munkaképességét: meg kell tehát ösmertetni új termelési ágakkal is. A szőlő, len, komló, kender, gyümölcsstermelést, stb. kell hozzá bevezetni. Hiányzanak ehez a szakértelem, a tőke, eszközök. A kormány szakközvegeinek községről-községekre kell járniok, egy-egy arravaló kiscgazda földjén állami költséggel kell szőlőt, komlóst, gyümölcsöst, stb. beállítani. A kísérlet ingereit fogja a kíváncsiságot, az eredmény az utánzó hajlamot. Kedvezőbb hitelforrásokat kell megnyitni, állami kölcsönöket kell adni a hasznos befektetésekre. Jó mezőgaz-

Lóher- és luczerna-
●● magvakért a ●●
legmagasabb árakat
fizeti

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN.

VII., Rottenbiller-utca 33. szám.

VI., Andrassy-út 23. szám.

Nagy minták a mennyiség megjelenésével a fenti céghez küldendők.

Megjelent

532 I.

„A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ (Budapest, V., Alkotmány-utca 31.)

őszi és téli, valamint szüreti árjegyzéke.

Kívánatra azonnal bérmentve megküldetik.

dasági gépeknek közös használatát kell szervezni,

Az állattenyésztést még kell javítani és jövedelmezőbbé kell tenni. Szövetkezeteket kell szervezni jó tenyészanyag közös beszerzésére. Ahol közlegelő nincs, a szövetkezet megszerzi a közös legelőt is. Ahol van ára a tejnek, ott a jó tehén bőven kifizeti magát; ahol nincs közeli piac, ott a tejszövetkezetek, vajszövetkezetek működése biztosítja a jó értékesítést s ezeket a szövetkezeteket juhsajtkészítésével is össze lehetne kötni. Emelni lehetne így a tenyésztést, a takarmányozást a jövedelmet.

S ha még az intenzívebb és okszerűbb földmivelés, a javított és jövedelmezőbb állattenyésztés is betöltetlenül hagyja a hosszú téli hónapokat, a kormány és a gazdasági egyesületek együttes működésével be kell vezetni a házi iparágakat, melyek a saját szükségletét fődözik és még tisztességes jövedelemhez is juttatják a gazdát a téli időben.

De nem szabad itt figyelmen kívül hagyni semmit, a mi csak egy rövid lépéssel is előbbre visz a cél felé. A baromfitenyésztés föllendítésére, tojásszövetkezetek létesítésére, néhol a halászat, másutt az ásványvíz okos fölkarolására kell gondot fordítani.

Az akciónak föl kell ölelnie a közélet minden részletét. Lelkiismeretesen kell tanulmányoztatni a kivándorlás valódi okait az egyes vármegyékben, az egyes községekben, a kivándorlók családi körében. Hiszen, mikor székely kivándorlásról van szó, még ma is két táborba oszlik a közvélemény: az egyik magában a székely néplélekben, a másik a viszonyokban látja a kivándorlás okát. De hát ebben világosan kell látni, mert csak úgy lehet igazán oko-

san dolgozni. Nem erőszakkal kell a kivándorlást megakadályozni, hanem az útvelekért folyamodóknak, az évenként többször Romániába vándorlóknak módot kell adni arra, hogy idebenn is megtalálják azt, amiért ki akarnak menni.

És nem szabad figyelmen kívül hagyni a közigazgatás terhes, nehézkes intézményeit sem. A kormánybiztos a lehető legalkalmasabb ember arra, hogy meggyőződést szerezzen a székely vármegyék állami és megyei közigazgatásáról. Szerénytelenségnek tartanók rámutatni, hogy hol vannak ezen a téren a mulasztások és a hibák. Az igazságos adókiivetésre, a méltányos adóbehajtásra, a jó igazságszolgáltatásra, a nép érdekében való közigazgatásra a kormánybiztosságnak — ha csak a székely gazdákat védő — befolyást is kell gyakorolnia.

Úgy képzeljük a kormánybiztosságot, mint egy segítő, de egyben tanácsadó intézményt is, ahova mindenki, minden ügyben bizalommal fordulhat. Ezt a bizalmat talán tulságos terhesnek kellene tartanunk, ha nem biznánk olyan teljesen magában a kormánybiztos tudásában, jóakarátában, fényes kvalitásaiban. A miniszter székelyföldi útjában mi a székelyföldi akció szép bevezetését látjuk. Elhangzott már sok hangos beszéd: most következik a néma tett.

Szélmalom-harc.

I.

Egy, a gyakorlati keserves életben tapasztalatok felett úgy látszik még nem rendelkező író közönyösséggel vádolván a szarvasmarhatenyésztőket azért, mert a tuberkulózisba általánosan belemenni nem hajlandók, többek között azt mondja, hogy: „Ha ez állapotok egyhamar nem változnak meg, úgy ez az állam törvényes beavatkozását fogja szük-

ségessé tenni, aminek szükséges voltát már ma is mindenütt elismerik s csak a kivétel tekintetében nincsenek tisztában.“ „Legcél-szerűbb tehát — szerinte — az egész szarvasmarhaállományt egyszerre beoltani,“ mert azt mondja: „szükséges hogy (a tuberkulinra való reagálásból) a beteg állatokat idejekorán felismerjük s hogy a többieket meg ne fertőzhessék, elkülönítsük.“

Hát hogy a tenyésztők nem közönyvel, de *respektussal* viseltetnek az eféle „egész állomány“ ismételt tuberkulózis, s az annak alapján történő elkülönítésekkel szemben, annak egyik oka épen az, hogy a leghelyesebb, a legelviselhetőbb *kivétel* tekintetében *sehol* sincsenek tisztában s azért bizonyára nem is ijednek meg az író azon krampusztól, hogy törvényes, erre vonatkozó beavatkozás zúdulhat fejükre. Az állattenyésztők, nem tudom mily számu kivétellel, évtizedek tanulságaiból mind inkább rá kell hogy jöjjenek arra, hogy mind az, a mit e betegséggel és több más fertőző betegséggel szemben is tettünk, nagyban és egészben eredménytelen szélmalom-harc volt, mert nem ott ragadtuk üstökön a bajokat, a hol kellett volna.

Az állattenyésztők a törvényes beavatkozást, amely módzataiban kívánatos eredménynyel kecsegtet, nemcsak tisztelettel fogadnák, hanem nagy örömmel is üdvözlőnék, s tartják az ország állategészségügyét jelenleg intéző forumot olyannak, hogy újabb szélmalom harcba belevinni őket nem fogja, hanem azon lesz, hogy ott ragadassuk üstökön a bajt, ahol az legtöbb kilátással a sikerre, megmarkolható, *anélkül, hogy gyökereiben felforgatná a tenyésztőket*, melyeket nagy áldozatokkal létesítettek, tartanak fenn s egy kézfordulás alatt tabula rasává lenni meg nem engedhetik senki azon kijelentéseért, hogy: legcél-szerűbb az egész szarvasmarhaállományt egyszerre beoltani.

Akár egyes tenyésztet egész állományára, még inkább ha az egész ország állományára mond igy szentenciát a t. író, nem látszik tudni, hogy ez egy ki se fejezhető forradalmat, sőt valóságos rémuralmat és marhaszatáriumot jelent s nem látszik tudni, hogy egyéb meg-

AZ „ERDELYI GAZDA“ TÁRCÁJA.

Rózsafák visszametszése.

Hogy mikor kell a rózsákat nyesen, e fölről igen eltérők a vélemények; de még semmiféle irodalmi vitában nem találtam felemlítve egy körülményt, a melyet mérvadónak tartok e tárgyban, a saját tapasztalataim szerint s ez az, hogy különböztessük meg azon fákát, a melyeket földdel fődünk télre, azoktól, a melyeket csak szalmába burkolunk. És ime mit tapasztalunk? A szalmába burkolandó faj majdnem kivétel nélkül olyan, a mely haszontalan ágaktól való megtisztítást igényel ugyan, de visszanyesést egyáltalán nem tűr.

Ezen körülmény vezetett engem lassanként azon tapasztalatra, hogy az őszi nyesést tartom helyesnek a rózsáknál.

Novemberben, a letakarás előtt közvetlenül, a szerint, a mint egyik faj dúsabb, a másik silányabb növekedési képességgel bír, vissza vágjuk a fákát. Ilyenkor a nedvkeringés az ágakban a legcsekélyebb s mintegy pihenőre tér már és épen azért igen előnyös

a nyesés, mert ez által levágjuk a fölös ágakat s a megmaradtak virágzásra hivatott hajtásai télen át sokkal több nedvet kapnak táplálássalukra és sokkal inkább megerősödhetnek, mintha a fa nedvének a visszaváogatlan, egész koronát kellene táplálnia. Az ősszel nyesett fa több termő szemet hajt télen át s ha tavasszal feltakarjuk, azonnal gyors, erőteljes kifejlődésnek indul és sokal előbb virágzik, mint a tavasszal nyesett, mert mire ez a visszavágás után megindul, addigra már amannak télen át képződött termő szemei virágnak s utána a többi; a mi által még virágzási ideje is majdnem még egyszer addig tart, mint a tavasszal nyesetté.

Hogy az őszi nyesésnek sok ellensége van, az nagyon könnyen magyarázható, mert voltak olyanok, a kik a nyesést már októberben eszközölték, illetve nem közvetlenül a letakarás előtt.

Ezeknél természetes, hogy nem sikerült az őszi nyesés, mert hiszen igen nagy hibát követtek el. A korai nyesés alkalmával a nedvkeringés még igen dús a növényzetben, a mely október hóban mintegy második tavasz korát

éri. Így az ekkortáiban visszavágott rózsza is, mintegy ingerelve lesz hajtásainak erősebb kifejlődésére, a mi egy két melegebb nap által annyira elősegítettik, hogy nagyok és puhák lesznek és a legelső erős dér, vagy korai fagy tönkre teszi őket, mert zsengeségükben képtelenek minden ellenállásra a hideg ellen; de sőt tavaszi virágzásra szánt hajtásaik megindult csúcai is annyit szenvednek ilyen alkalmat, hogy alig lehet arra számítani, miszerint tavaszra dús virágzásba részesítsenek bennünket. Különösen áll ez a noisette boúrbon és thea fajtákra általában, a melyek mind nagyon ingerlékeny természetűek s hajtásaik igen könnyen megindíthatók.

Ügyelnünk kell azonban minden esetre őszi vágás alkalmával oly nedves talajú kerteknél, a melyeknek földje nagyon agyagos, mert az agyag nagyon sokáig magába tartja a nedvességet, a mi pedig télen kivált ha nagyon tömötten alkalmazzuk a vele való takarást, igen könnyen azt eredményezheti, hogy a letakart rózsza erősebb hidegnél megfagy.

Ez különben áll azon esetben is, ha nem vágjuk vissza ősszel a fát; a különbség csu-

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

 The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

felelő intézkedések híján, számbavehető eredménnyel távolról sem kecsegtet.

Es ez az „egyéb megfelelő intézkedés“ az, amit üstökön kell ragadni; ez az, amelyet egy-két szakemberünk évek óta nirdet és sok tenyésztő már követ is; ez az, ami esetleges törvényes intézkedések alakjában is eredménnyel kecsegtet.

Mit ér az nekünk, ha a tuberkulin még oly bizonyosan megmutatná is, amint nem mutatja, hogy ez és amaz állatunk beteg; mit ér, ha ettől az egészségest még oly tökéletesen is elkülöníthetnénk, amint elkülöníteni persze csak kivételes esetekben s helyeken lehet; mit ér, ha a betegeket országszerte egyszerre nem, (mert az egyszerűen örültség volna) hanem bárcsak rendre-rendre, lesöpörnék is a létezés szinteréről, úgy, amint a ragadós tüdőgyulladásos marhákkal teszszük; mit ér mondom mindez, ha *higiéniai egyéb körülményekben ott leselkedik tovább a nyavalya*, amint leselkedik az irtás dacára a ragadós tüdőgyulladás is.

Nem szabad mindenekelett felednünk, hogy a tuberkulózis és ragadós tüdőlob kalamitása nem olyan, mint pl. a keleti marhavészé, a mely hazánkban eredetileg ki nem fejlődik, hanem csak behurcoltatik; amazok be is hurcolhatók, de egyben oly istállóbetegségek, amelyek itthon is egészségtani kedvezőtlen viszonyok folytán a fertőző csirák közbejöttével, felléphetnek azon nagymérvű fogékonyosság miatt is már, melylyel a modern hasznosítási állomány — éppen az összes, nem kedvező higiéniai körülmények és viszonyok között a ragályanyagokhoz — bír.

Részemről majdnem érthetetlennek találok, hogy az állatorvosi szakma emberei folytonosan a tuberkulózisok, védő ojtások, szérumozások s több effélék bizonytalan utjait járják ahelyett, hogy rálépnének már végre a sikerrel jobban kecsegtető higiéniai beavatkozások más útjára is. Érthetetlennek tartom, hogy ügyet se akarnak vetni a tényre, hogy tuberkulózissal a legjobb esetben is fel lehet ismerni a kórt, ki lehet selejtezni a veszedelmes individuumot, *de avval a betegség további keletkezését és gyakoriságát megakasztani s csökkenteni lehetetlen.*

pán az, hogy az ily talajnál a vissza vágott rózsza csonka, nedvdús végei fogékonyabbak a fagy iránt. Ha azonban a lefektetett fákat lazán takarjuk le és nem használunk föléjük agyagos földet, úgy biztosak lehetünk fölé, hogy a fagy sohasem fog ártani rózsáinknak.

Itt tartom szükségesnek megemlíteni azt is, hogy finomabb, féltettebb fajokat, milyen például a nyphetos, soha ne borítsuk koronájuk fölött közvetlenül földdel, hanem fektessük a koronát gödörbe, helyezzünk a gödör fölé deszkát s ezt takarjuk le földdel; ügyelvén arra is, hogy a gyengébb fák törzsei is megfelelő szalmaburkolatot kapjanak.

A tavaszi nyésés előnyére hozzák fel sokan, hogy biztosítva vannak sokan az ellen, miként télen az ágak nem kapnak barna fagyfoltokat s nem kell azokat tavasszal, a fa csinos korona alakjának rovására levágni.

Ez egyszerűen nem áll; mert fagyfoltokat csupán a gyenge ágak kapnak, a mi éppen a tavaszi nyésésre szánt rózsáknál fordul elő, melyeken rajta maradnak a gyenge, vizenyős ágak s bármily szorgos letakarásban részesült legyen a fa, mégsem kerülhető el, egyiket

Pedig ez kell a tenyésztőknek!

Hogy a tuberkulózis felléphet és elharpózhatsz, abban a bacillusnak bizonyára része van; de ott van szemünk előtt számos kártékony, a betegség keletkezésére és elterjedésére előnyösen ható viszony, körülmény, a melyet meglátni és értéke szerint méltatni nem tudunk vagy nem akarunk.

Ott van mindjárt a rendszerint túlzásfolt, nyáron kiállhatatlanul meleg, télen veszedelmesen hideg, egészséges és fertőzött állatok mindennemű ürülékeinek anyagaival telített, bűzös, nedves, gőzös, sötét s igen sokszor az utálatig ronda istálló, melybe mint valami súlyos rab, az állat életre-halálra le van kötve, gyakran úgy, hogy élve, egészségesen bekerül oda és azt csak már mint súlyos beteg, vagy hulla, hagyja el.

Ott van a végtelenségig menő zsarolás a tej nyeresében, munkáltatásban, hizlalásban; a minden mértéket meghaladó kiszivattyúzása a szervezet életterejének, ellenálló képességének.

Ott van a nem munkás marhák abszolút tétlenségre kárhóztatása, miközben minden ismeretes eszközzel anyag termelésre erőszakoljuk a szervezetet, elhanyagolva teljesen a mozgató szervek, vérkeringési készülékek, tüdőgyógyorlását, ellenálló erőben való fenntartását.

Valósággal ki kell merülnie a szervezet erejének, el kell égnie s aztán meg kell rohadnia a mindenféle lehetetlen és sok anyag égetésében a tüdőnek bacillus nélkül is, *de még inkább bacillussal, melyet a kritikán aluli szervezeti erők és nedvek legyőzni nem tudnak*, mert maga a tüdő satnya s még oxigén se kerül elég a küzdelem számára, az örökös és majd mindig rossz istálló levegőből.

Ott van még a gondatlan, nem eléggé körültekintő importja a külföldi, már úgy is tuberkulózisra nagymértékben fogékony, vagy éppen tuberkulotikus marháknak; ott van aztán a sokasága minden lehető és lehetetlen, természetes és természetellenes tápszereknek, beteg állatokból származó ojtó anyagoknak, melyekkel állományunkat traktáljuk.

Isten csodája volna valóban, ha mind e

viszonyok és körülmények mind e fejtetőre állított dolgok mást eredményeznének, mint az állomány egészségi állapotának mindenféle formában való aláadását.

Az istálló higiénájánál kell hát üstökön ragadni a bajt s avval kapcsolatban a kihasználás ok- és célszerűbbé tételével, az életfeltételek természetesebb formában való megadásával kell kezdeni s illetőleg minden egyéb védekezési és gyógyítási törekvést párosítani, mert máskülönben az az egyoldalú küzdelem semmi egyébnek soha sem bizonyulhat, mint meddő küzdelemnek, s szélmalom-harcnak.

Behring most már, mint hire jár, abban a meggyőződésben ringatózik ugyan, hogy az állatokat a tuberkulózistól szerummal meg lehet védeni; dr. *Moeller* kísérletei alapján a felől biztosit, hogy az ember tuberkulózisa marhára át nem ültethető, *Schottelius* pedig arról, hogy igenis átültethető; *Koch* londoni állításával szemben pedig dr. *Bourney* brooklyni orvos azt hirdeti, hogy marhából vett tuberkulózis bacillussal egy ápoló nőnél ojtással gümő korszagot idézett fel, a „W. L. Z.“ végre, a tuberkulózis s illetőleg *Bang*féle végekezés teréről eredményekkel számol be. Hát legyen mindez és egyéb is igazság, vagy legyen tévedés; a tenyésztőknek nem szabad többé az eddigi törekvésekkel megelégedni s kell, a jelzett irányokban is cselekedni, mert különben úgy előmölhet fejünk fölött a hullám, amint előmölött pl. Németországban, ahol legerősebben vívták azt az áldatlan szélmalomharcot, a mely vakká tette őket az egyéb védekezési eszközök meglátására és fellevesére.

Am intézkedjek — ha kell — az istálló higiénére és legelőszaporításra vonatkozólag a törvény is, pl. egy külön állatvédelmi törvény-cikk vagy országos rendelet alakjában, csak aztán ott és úgy legyen üstökön ragadva a kalamitás, ahol és a hogy igazán észszerű és okszerű, vagyis bár talán súlyos, de hasznos.

Manapság már egy egész jól szervezett hadsereg áll rendelkezésre a kivitelre, ellenőrzésre a gazdasági egyesületekben, állattenyésztési felügyelőkben és kir. állatorvosokban: használjuk ki hát végre azokat állategészség-

másikat, itt-ott és pedig a legérzékenyebb helyeken fagy ne érje. Az őszi nyésésnél azonban, ha az helyesen eszközöltetik már eleve eltávolítunk mindenféle vizenyős ágat s tavasszal csupán megerősödött, kemény húsú fával van dolgunk, a melyen a fagy bizonyára nem fogott. A ki persze félve nyés, mint a remegő kezű orvos és csupa sajnálatból vizenyős hajtásokat, illetve ágakat hagy a fán, az magára vessen, ha ezeket tavasszal fagyfoltokkal beszeplőzve kapja vissza a takaró alól.

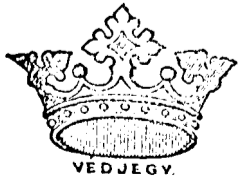
Igen nagy hátránya a tavaszi nyésésnek még az is, hogy midőn a nyésetlen rózsát feltakarjuk, annak koronáján, különösen az ágak csúcsain, már leveles, szép hajtásokat találunk, a melyeket most kénytelen-kelletlen le kell vágnunk a lemetszendő ággal s eldobván, kárba vész a hajtás, melyet a szegény fa ily formán hiába való erőlködéssel s úgy is fukar kezekkel kimért téli nedveinek céltalan elpazarlásával hozott a föld alól.

Az őszi nyésésnél ellenben a levágott ágat dugványul, a szemet pedig téli szemzésre vagy oltásra is felhasználhatjuk, ha a rózsatenyésztés e nemével is foglalkozunk.

A tavaszi nyésés idejében a rózsafa már bő nedvkeringésen van, de nedveinek egy jó részét elveszti az által, hogy minden egyes levágott ágon, a levágási sebből erősen csurog nedv: ha pedig már hártakéreg képződött a seben hogy azt oltóviaszszal elkentük, akkor meg az ágcsont alsó részén fakadó hajtások, melyek bizonyos rendszeres nedvtáplálékhoz voltak hozzászokva, egyszerre annyi nedvet kapnak, a mennyit nem bírnak megemészteni s ez által a hajtások fejlődésében zavar és hosszabb-rövidebb ideig tartó akadály áll be, a mely csak a hajtások lassu növekedése után járul el.

Sokszor megtörténik a tavasszal visszanyesett fánál az is, hogy a tulságos nedv a fa törzsén csurog ki s teljesen veszendőbe megy; az őszi nyésésnél mindez soha meg nem történhetik, mert ott a hajtások mindig elég bő raktározó helyül kinálkoznak a fa összes nedv képződésének.

A tavasszal nyesett fának ágain mindég a felső hajtások indulnak az imént leirtak szerint fejlődésnek s gyorsan, majdnem szemlátomást vastagodnak és gyarapodnak, de az

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **mütrágyafélék**, ugymint: esontliiszt és ásványi **superfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu superfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetit az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

tani téren tökéletesebben is és ne engedjük, hogy felettünk majdnem kizárólag továbbra is a még mindig problematikus értékű védő-oltás, szérumozás, tuberkulózis uralkodjék. Szorítsuk ezeket a maguk, több mint 20 év alatt megérdemelt, nagyon alárendelt természetű helyükre s nézzünk végre más fegyverek után is, olyanok után tudniillik, a melyek már apriori is, jóval több eredménnyel kecsegtetnek, mint pl. a tuberkulózis a gümőkór elleni küzdelemben.

Mert hogy az eredménnyel nem kecsegtet, bármennyire pártfogásába veszi is a nevezett író, azt jövő közleményemben be is bizonyítom.

Monostori Károly.

Birtokosok a munkáspénztárért.

Kolozsvármegye birtokosai közül most báró Bánffy Ernő, Szabó József, Ajtay Géza, gróf Bethlen Ödön, Szentiványi Gyula, báró Jósika Gábor, Gaál Elek, gróf Béli Kálmán, Gaál Albert, Matskássy Pál, Velits Zoltán és Gaál Gyula a következő kitűnően szerkesztett felhívást intézték a többi birtokoshoz:

„Kérelem birtokosainkhoz!

Arra szoktunk hivatkozni, hogy Kolozsvármegye az erdélyrészi megyék vezérvármegyéje. Joggal elmondhattuk ezt, mert vármegyénk, annak birtokossága sok közérdekű akcióban a kezdeményező, úttörő szerepét végezte. Kolozsvármegye birtokossága hatóságait is mindenkor a legnagyobb készséggel támogatta közérdekű céljainak megvalósításában.

Közérdek, elsősorú fontosságú közigazdasági érdek előmozdítására kérjük fel jelenben is birtokosainkat!

Az 1900. évi XVI. törvénycikkkel szervezett gazdasági munkás- és cselédségpénztárról szólunk most, melynek kedvezményeit az 1902. évi XIV. t. c. kibővítette. Ezen két törvény sikeres végrehajtása érdekében közreműködésért kérelmezünk!

E törvények megadták a lehetőséget arra, hogy a béröket legnagyobb részt terményekben kapó munkások, — kik eddig teljesen magukra voltak hagyatva s kiknek ke-

resménye legtöbbször nem elég arra, hogy abból rosszabb napokra is félre telessenek, — heti néhány fillér befizetése mellett úgy munkaközben, mint azonkívül bekövetkezett baleset, rokkantság esetén, továbbá bizonyos kor elérése esetén, elhalálzásuk esetén családjuk tisztességes, elérhető összeget kapjanak. Lehetővé tették e törvények azt, hogy a birtokosok azon gazdasági cselédjeiket, kik megérdemlik, csekély összeg mellett ily esélyekre biztosítsák, s ekként azokat hűséges, hosszantartó szolgálatra ösztönözzék.

Minél több munkás és cseléd van biztosítva, kiknek nem kell sorsuk felett aggódniok, annál inkább lesz kilátás arra, hogy a munkáskezek nem robot munkát, hanem lelkiismeretes, a jó gazdáért teljesített munkát fognak végezni. Minél több munkás van biztosítva, annál kevésbé lesznek munkásvillongások. Ha sok munkás napszamos lesz biztosítva, jelentékenyen apadni fog a vagyon elleni bűncselekmények száma.

Mindnyájunknak érdekében fekszik tehát az, hogy az „Országos gazdasági munkás és cselédségpénztár”-ba minden jogosult gazdasági munkás, napszamos, kiscgazda és gazdasági munkás beiratkozzék. Mindnyájunknak oda kell hatnunk, hogy ez a lehető legnagyobb sikerrel megtörténjék. Megyénkben a nép még nem ismeri ezt az intézményt, a mint minden új intézmény úgy ez iránt is eleintén kevés bizalommal lesz, de még a tarsasági hajlam sincs meg népünkben. Mindezen akadályokat tehát le kell győznünk.

Ámde, hogy ezeket legyőzzük, ahhoz birtokosaink közreműködése nélkülözhetetlen. Tudjuk azt, hogy kis falvainkban a példaadó a helyes irányító szerep a birtokosé!

Ha a birtokos valamely ügyben felemeli szavát, a nép arra mindig örömet hallgat, mert tudja, hogy uraik csak javukat akarják.

Nagyfontosságú tehát az, hogy a birtokosok, a gazdasági munkás és cselédségpénztár érdekében folyamatban levő akcióban a hatóságokat fáradságos munkájokban befolyásokkal, hathatós szavukkal támogassák.

Tudjuk azt, hogy minden birtokos társunk együtt érez velünk a tekintetben, hogy

ez intézmény támogatása hazafias kötelesség; tudjuk, hogy a munkásokért indított akcióból mindenki kiveszi a maga részét, tudjuk, hogy többen vannak olyanok, kik már eddig is sokat tettek a munkásokért; ámde mert ennek dacára ez ideig még elenyésző csekélyek megyénkben az eredmények, kérelemmel kell fordulnunk birtokosainkhoz, helyesebben mondva, becses figyelmükbe kell ajánlanunk azon teendőket, mik mellett nézetünk szerint úgy a hatóságok, mint mi szép sikereket fogunk a munkásviszonyok javítása körül elérhetni.

E végből a következőkre kérjük birtokostársainkat:

1. Vegyenek részt a hatóságok által tudomásukra hozandó, községükben vagy esetleg a szomszédos községben tartandó falugyűlésen, mely folyó év november vagy december hónapban fog tartatni, engedjék el a községükbeli gyűlésre gazdasági cselédjeiket is. E gyűléseken a lelkes, tanító, vagy népszerű birtokos, avagy a körjegyző fogja népies modorban irt füzetből a pénztár intézményét megismertetni. Intézzünk e gyűlésen magunk is buzdító szavakat a néphez, világosítsuk fel arról, hogy mily hasznos redjük, ha a pénztárba beiratkoznak.

2. Minden lehető alkalommal figyelmeztessük a népet az intézmény üdvös voltára, nyerjük meg bizalmukat, ápoljuk beennük a takarékosági hajlamot, kapacitáljuk arra, hogy a pénztár rendes tagjai sorába belépjenek.

3. A gazdasági munkások, napszamosoknak a pénztárba belépését igen megkönnyíti azon birtokos, ki évenként ugyanazon munkásokat szokta alkalmazni, ha azok felvételi díját (14—35 év közt 2 korona, 35—50 év közt 4 korona, rendezetlen tag díját 1 korona) helyettük és kívánságokra a község előjáróságánál befizeti, s akkor midőn munkájukat igénybe veszi, a velük történt megállapodás alapján, mint felpénzt levonja keresményökből. Az ily birtokos a pénztár intézményének hathatós támogatója, mert a nép az egy összegben fizetendő felvételi díjakat tudja legnehezebben befizetni.

4. Nagyban előmozdítja a pénztár tagjainak növelését a birtokosok, ha gazdasági munkásokul, napszamosokul olyanokat alkalmaznak elsősorban, kik a pénztári tagságot tagsági köny-

olcsók rovására, a melyek csak sokkal később térnek magukhoz, azonban akkor sem egyszerre mind, hanem rendetlen egymásutánban, úgy, hogy a koronáinak alakja soha sem lesz olyan tetszetős, mint őszi metszés után, a melynél minden hajtás egyenlő erővel fejlődik s így egyenlő arányban növekedik is.

Vannak rózsakertészeink között olyanok, akik hagyományosan és csupa megszokásból azon elvet követik, hogy ősszel csak kitisztogatják fáikat, a hosszabb hajtásokat pedig tavasszal vágják vissza.

Ha azonban jól megfontoljuk a dolgot, úgy ez kétszeres munkát és kétszeres időt igényel, a mi pedig nagyobb rózsakertészetnél nagy rubrika; azonkívül pedig, a ki egyszer meggyőződik róla, hogy az őszi metszés gyorsabban meghozza a virágot, mint a tavaszi, az mindenesetre az őszi mellett fog megmaradni különösen akkor, ha rózsáit eladásra tenyészt, mert a piacon azután igazán nem mindegy ám, ha nyílt rózsáinkkal egy-két héttel előbb vagy utóbb jelenünk-e meg?

Minden rózsafaj között azonban a legnagyobb szerepet a visszavágás, a szomorú

rózsa és kúszó fajoknál játsza; ezeknél a nyésést nem is a letakarás előtt hanem, már részben szeptember végén, de legalább is október elején kell eszközölnünk; mert tudjuk azt, hogy ezek őszi felé igen hosszú indákat hajtának, a melyek azonban oly gyengék és puhák, hogy a téli fagynak ellen állni soha nem képesek rendes takarójuk alatt; ha pedig melegebb takarót adunk a fának, akkor menthetlenül elrothadnak alatta. Ennek kikerülése céljából okvetlen szükséges, hogy a jelzett időtájban ezeket a hosszú indákat vagy legalább is azoknak hegyeit visszavágjuk, mivel így elég idejük marad, hogy a letakarásig annyira megerősödjének, miszerint a tél hidegét minden baj nélkül elviselhesék és így megelégesznek a rendes száraz levél vagy szalma-takaróval is.

A kúszófajoknál, ha csak lehetséges és időnkéből kifutja, vagdaljuk le az összes leveleket is, mert ezek télen át mind elrothadnak s a mely szemre az ily rothadó levél ráfekszik, az tönkre megy, úgy, hogy ilyformán gyakran egész ágakat kell levágnunk tavasszal.

Szükségesnek tartom még ezúttal megemlíteni azt is, hogy különös keménységű rózsafajoknál, a melyek takaró nélkül állják ki a telet, a visszavágás tél közepén is eszközölhető, ha éppen olvadásos időjárás van, avagy napos déli időszakban.

Továbbá itt emlékezem meg a rózsák nyári visszametszéséről is, a mely igen nagy szerepet játszik a rózsakertészetben s abból áll, hogy az elvirágozott ágat haladéktalanul, két-három-négy szemmel (úgy, ahogy azt a fa koronájának alakja kívánja) visszavágjuk. Ez az egyedüli titka annak, hogy rózsafáinkat gyors egymásutánban kényserítsük virágzásra s azonkívül nagyon elősegíti azt, hogy a fák koronáinak tetszetős alakot adjunk.

Ugyancsak nyáron vágandók ki azok a magasan felnyúló egyenes hajtások, a melyeket ha meghagyunk, évekre eléktelenítik a korona alakját. Különösen remontánt rózsáknál szoktak azok előfordulni s a nélkül, hogy egyetlen oldalágat hajtának, a csúcsokon hoznak egyes vagy bokrétás virágot. Ezeknek ne sajnáljuk soha jövődöbéli pár virágát, hanem okvetlenül vágjuk ki tőlük őket, mert

BUDAPEST,

V. Nádor-utca 2.

Fodor József butorgyáros

cs. és kir. udvari szállító
kárpitós és diszitó.

KOLOZSVÁR,

Szentegyház-utca 6.

(Status-palota.)

Kolozsvárt, Szentegyház-utcai raktárainban állandóan nagy választék saját műhelyemben készült izléses és szolid kivitelű ebédlő, háló, szalon, férfi és leány szoba berendezésekből, a legegyszerűbbtől a legdíszeesebb kivittel.

Teljes lakásberendezések vállalata rajzok szerint is, szigorúan stíluszerű kivitelben.

Lelkiismeretes kiszolgálás.

Mérsékelt szabott árak.

922.

veikkel igazolják; s ily elhatározásukat a birtokosok a nép tudomására hozzák.

5. Azon birtokos, ki érdemes gazdasági cselédjeit a pénztárnál sajátjából biztosítja, eléri azt, hogy jobb cselédjei lesznek.

6. Azon birtokos, ki a pénztárnak alapító tagja (egy alapítvány legalább 50 korona) alapítványával a pénztár vagyonát gyarapítván, elősegíti azt, hogy a pénztár később még nagyobb segélyeket nyújthasson.

Ha mindezeket megteszszük, néhány év alatt elérjük munkáviszonyaink lényeges javulását, elérjük, hogy a munkás nép urában jóakaróját fogja tisztelni, urát megszereti s háláját becsületes jó munkával fogja leróni.

A fölhívás részletesen ismerteti a munkáspénztár főbb határozmányait és hiszszük, hogy akkor, ha a társadalom, a birtokososztály a törvényhatósággal együttműködve fog a munkások érdekében dolgozni, a pénztár nemes célját hamar el fogja érni és minél több munkás fog jótéteményeiben részesülni.

Az erdélyi komlótermés és értékesítés.

— Külön tudósítás. —

Az idei komlótermés nem váltotta be az összes hozzáfűzött reményeket. $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{3}$, még $\frac{1}{2}$ -del is kevesebb volt a termés, mint a korábbiak. A súlyban is majd minden termelő csalódott, amennyiben ezt is 10—20 %-kal fölülbecsülték. De minőségileg sem volt megfelelő a termés, mert legnagyobbbrészt beteg, lupulinban szegény és könnyű volt a toboz. Egészség, szilárdság, lupulinbőség az idei termésből általában hiányzott. Fehér és vörös penész, fekete rozsdá, stb. betegségek tetemes károkat okoztak.

De minden bajok dacára is az idei termés 10—14 napon belül nagyrészt eladódott, mert a termelők szívesen adták s a kereskedők jól fizették.

Azt hiszem, az erdélyi komló még sohasem ment ilyen hamar át a második kézbe, mint az idén, mikor az egész komlóüzlet alig két héten belül lebonyolódott. Vevő volt az idén bőven s alig hogy a serfőzők elhatározták magukat komló bevásárlására, a keres-

nemcsak hogy a fa erejét szipolyozzák kevés vizszontszolgálat fejében, hanem a rendes oldalágak szabad fejlődésének is útjában állanak.

Minden bokrétában virágzó rózsafajnál nagy gondot kell fordítanunk a nyári visszametszésre, mert e fajok mind egyenes, magas ágakat szoktak hajtani s annak csúcsán hozza meg a virágot. Ha az elvirágzás után nem vágjuk vissza az ily ágakat, egészen az első erős oldalhajtásig, akkor az ág tetején képződik három-négy oldalhajtás csenevész virágokkal; azért nem kell sajnálni az ilyen ágat, ha mindjárt felét vagy kétharmadát kellenék is levágnunk az első oldalágig.

Vannak oly rózsafajok, mint például a Mallon és Forcion, a melyek annyira elfoglalják magukat az ágak dús hajtásával, hogy a virágzásra nem is marad idejük és gyakran két-három éven át nem hoznak virágot. Ezeknek az egyedüli orvosságuk szintén a nyári visszanyesés, a mennyiben akkor, a midőn legnagyobb fejlődésükben vannak, ágaik hegyét vágjuk le.

Kredits Ödön.

— Irodalmi ünnepély. Dr. Rodicky Jenő gazdasági írói működésének megünneplése végett barátai és tisztelői november 29-én Budapesten a Hungária szállóban összejövetelt rendeznek. Ezen ünnepélyre az író barátait, volt tanítványait és tisztelőit azon kéréssel hívom meg, hogy résztvételi szándékukat november hó 10-ig nálam (Budapest, VIII. József-körút 43. szám) bejelenteni szíveskedjenek. A rendező bizottság nevében: Kodolányi Antal, kir. tanácsos, gazdasági író.

kedők hamarjában mindent megvettek előlük. A temesvári sörfőzde, a nyitrai sörfőző r. t., a pécsi Hirschfeld sörgyár, a keszthelyi sörfőzde, a kassai Lippersch és Fia sörfőző, a brassói, segesvári és kolozsvári Cell cég, Bürger Marosvásárhelyről, Lázár Tordáról, mind érdeklődtek az erdélyi komló iránt. De a kereskedők, és pedig: Sonnenschein és Landesmann prágai és saazi cég, a Fridrichschöff, Würdiger, Abeles, Schwarzkopf, Pfister, & Wüst saazi cégek; Richter, Schwarz, Feigl és Fia, Schwarz E. L. auschai cégek, Taussig Miksa Prágából, Taussig Alajos Linzből és Urfahrból összevásárolták és hamarosan átvették az erdélyi komlót és el is szállították azt.

Mint cseh komló teszi ez meg aztán útját a pilseni, kőbányai, schwechati sörgyárakba, mert a cseh termelők tartják még a termést s a kereskedőcégek csak úgy felelhetek meg elvállalt kötelezettségeiknek, hogy az erdélyi prima primissima komlóval fődözték kötelességeiket.

Az eladási árak primakomlóért voltak: kezdetben 130—140 kor; később 150, 155, 160, 165, 170, 175, 180 kor; secundakomlóért és könnyű export primakomlóért: 100, 110, 120, 125—130 kor, tercia durva exportáruér: 60, 70, 80, 90—100 korone.

Kezdetben alacsonyok voltak az árak és 10—20 koronával haladtak fölfelé egészen 180 koronáig. Még többet is adtak volna, de már nem volt eladó komló, csak egy nagytermelőnél, aki 200 koronás árat akar elérni. Sikerül-e neki, vagy nem: azt még most nem tudhatjuk.

Az bizonyos, hogy az idei értékesítési viszonyok elég kedvezők voltak és szép jövedelemhez juttatták a komlótermelő gazdákat.

Takarmányrépafajok.

Annyi és oly fenhangon hirdetett takarmányrépafajról olvasunk különösen a katalógusokban, hogy a gazda, ki répatermelésre adja fejét, igazán zavarba jön, vajjon melyiket válassza, mert hiszen mindegyikről dicshimnuszokat zeng a katalógus!

A répatermelésnél első sorban különösen arra kell ügyelnünk, hogy milyen a talajunk? Kövér, fekete föld-e, avagy egyéb, répatermelésre alkalmas talaj-e az, a melyet felakarunk használni. S ha erről meggyőződünk, akkor általában úgy kell megválasztanunk a répafajt, hogy a kövér földre hosszukás, a másikba pedig gömbölyű fajú répa jöjjön.

Egyebekben a következőket tartasuk szem előtt:

Minden vöröses vagy rózsaszinbe játszó répafaj, kivétel nélkül, vizenyösebb s így kevesebb tápanyaggal bír, mint a sárgák.

A répa azon része, mely a földből kiáll, sokkal fásabb s így kevesebb értékű, mint azon része, a mely a föld alatt fejlődik s azért a feltöltögetés csak hasznára válhatik mindenféle fajú takarmányrépának, akár elő van az irva a katalógusban, akár nincs.

A kiválasztott répafajt nézzük meg termésében s csak úgy vegyünk belőle magot, ha azt látjuk, hogy az tömött, keményhúsú s lehetőleg magas fajsúlyú legyen, mert a répa fajsúlya mutatja egyenes arányban annak tápanyagtartalmát s azonkívül, minél nagyobb a fajsúlya, annál tovább tartható el, a mi mindenesetre igen nagy előny, úgyannyira, hogy gyakran eltekintünk szívesen a répa mennyiségétől, csak biztosítva legyünk arról, hogy késő tavaszig eltartható; mert mit ér a nagy termés, ha egyrésze a veremben rothad el.

Meg kell válogatnunk a répát földje szerint is és e tekintetben legjobb faj a közép nagyságú, tetszetős levélkoronájú. A melyeknek levélkoronája nagyon kicsiny, az nem megfelelő faj, mert hiszen tudjuk, hogy a levelek kölcsönzik egyik főtáplálékát a répának s ha kevés a levél és kicsiny, akkor a termés is okvetlen silány lesz; ha ellenben durva, nagy levelei vannak a répának s azok még

ritkák is, akkor bizonyára silány a répafaj, a mely meglehet, hogy nagy, de bizonyára puha húsu, könnyű és romlásnak van alávetve.

Minél simább a répa külső héja s minél kevesebb rajta a mellékgyökér, annál finomabb fajra következtethetünk. A simaság és kevés gyökér, kivált a hosszukás növések-nél, a földből való kitépést is nagyon megkönnyíti.

Kisgazdáknál ajánlatos végül az általános használatnak örvendő kevés oly répafaj, a mely eltűri, hogy félig kiváljon a földből; mert csupán az ilyen fajoknál szokás a leveleket a termés megérése előtt leszedni és felétni, míg minden egyéb fajnál, ha leveleinek egy részétől megfosztjuk, az hátrányára válik a répa fejlődésének.

K.

Erjesztő kádak és hordók faanyaga.

A hasított tölgyfa hordódongák gyártására sokkal jobb, mint a fűrészelt; mert ha a fát hasítjuk, úgy az a rostszálak irányában válik szét, míg ha fűrészeltjük, úgy a fűrész iránya nem mindenhol egyezik meg a farostok irányával s azoknak legnagyobb részét keresztülvágja a fűrészelt felületen. Ha azután a dongának szánt fát a hordók gyártásánál megörbítjük, nagyon természetes, hogy a fűrészelt fa sokkal gyengébben függ össze rostjai által, mint a hasított, a melynek minden rostja, a donga egész hosszában egészséges, elválasztatlan szálát képez s így a belőle gyártott hordó hasonlíthatatlanul tartósabb, mint a fűrészelt dongából gyártott.

Kádak gyártásánál, a hol a dongákat nem kell megörbíteni s ez által a farostokat nem bolygatjuk meg, majdnem teljesen egyre megy, akár hasított, akár fűrészelt dongákat alkalmazunk.

A puhább fanemek közül, kádak gyártására legalkalmasabb a vörös fenyő, mivel annak rostszálai oly sűrűn függenek össze egymással, hogy a nedvességet alig veszik be s ezért vörösfenyőt a vízépítészetnél, de különösen hajók fedélzetdeszkáinál és csónakok gyártásánál igen szívesen használnak fel. Természetes azonban, hogy a vörösfenyőből gyártott kádakat is, éppen úgy, mint a tölgyfából gyártottakat, az első használat előtt ki kell ismételtlen lúgozni vagy gőzölni, hogy minden, a fában rejlő oldható anyagtól megszabadítsuk annak dongáit.

Hogy azonban kádjaink kiszámíthatatlan tartósságuk legyenek, nagyon ajánlatos, azoknak legalább is belsejét, paraffinnal megitatni, mert az itatott vörösfenyő egyáltalán nem bocsájt semmi nemű nedvességet magába.

Az itatást úgy kell eszközölnünk, hogy a teljesen száraz és erősen megmelegített dongákat, ecset segítségével paraffinnal bekenjük, itatjuk minűaddig, a míg az egyáltalán képes paraffint magába szívni. Ha a kádak külsejét is megitatjuk, akkor a tartósságot természetesen még sokszorta fokozzuk s ezenkívül a fának igen tetszetős színezetet is kölcsönzünk, a mely fényes is egyszersmint s róla mindennemű piszok vízzel és szapanynyal, kefe segítségével lemosható. Ha a mosott helyen a fa elveszti fényét, azt száraz kefe segítségével ismét kicsalhatjuk belőle.

A többi puhafanemek nem alkalmasak s így nem is ajánlatosak a kádak gyártásához, mert igaz ugyan, hogy ceket is meglehet itatni paraffinnal, hanem azoknak rostjai oly lazán függenek össze, s likacsai oly nagyok, hogy annyi paraffint becsznak, miszerint annak árából már majd hogy nem tölgyfákat készíthetünk.

A pince kezelésként használt apróbb faedények gyártásánál szintén ajánlatos a vörösfenyő, mert az abból gyártott edények sokkal könnyebbek, mint a tölgyfa edények.

—S—

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

—|— **Aszfalt-csövek.** Már mintegy húsz év óta használják vízvezetőkre és kutakra az aszfaltcsöveket; használatuk közben azonban gyakran tapasztalták gazdáink, hogy azok a csövek nem felelnek meg mindig. Ez termé-

szetes is, mert aszfaltcsövek csak bizonyos nyomás mellett állják meg helyüket, amiről azonnal meggyőződhetünk, ha a csövek gyártási módját szemügyre vesszük. Azoknak készítésére oly széles papírtekerest alkalmazunk, amilyen hosszú a csőrészeket gyártani akarjuk. A papírnak vastagsága, természetes állapotában, kell, hogy egy harmadrészt tegye a csőfal vastagságának. A legombolyított papírost meleg aszfaltfűrdőn vezetjük keresztül s innen egy keményfa vagy vashengerre gombolyítjuk újból s mindaddig, a míg a kívánt csőfal vastagságot elértük, figyelembe véve, hogy rendszerint 10 centimeter belső átmérőjű csőnél háromszor oly vastag falat kell készítenünk, mint maga a papírlémez vastagsága. Ha ez megtörtént akkor egy második, üres hengerrel összepréseljük a felgombolyított aszfaltos papírost, hogy az mentül tömörebb csőfalat képezzen. Majd leveszszük azt a hengerről, külső falát homokkal hintjük meg, a belsőt pedig, ha kibült, lenolaj kencével erősen be kell vonni. A gyártás leírt módját tekintve, azonnal szemünkbe ötlük, hogy az aszfaltcsövek fa'azata nem nagyon tömör összefüggésű s különösen kútaknál alkalmazva, belső fala a dugattyús szelep vezetésére egyáltalán nem alkalmas, hanem annak céljaira vascsőtoldalékkal kell ellátnunk. — De nem csak hogy dugattyút nem lehet benne vezetnünk, hanem óvakodnunk kell attól is, hogy az ily méretű csőre több, mint 0.75 légkörű nyomást engedjünk hatni, mert különben egész bizonyosak lehetünk felőle, hogy ez meg fog repedni. Minden nagyobb nyomásnál, relative vastagabbnak kell lennie a cső falzatának is, valamint vastagabbnak kell lenni habár csekélyebb mértékben akkor is, ha a cső belső átmérője nagyobb 10 centiméternél. Ezeknek előre bocsajtsa után korántsem akarom a tisztelt olvasót arról meggyőzni, hogy az aszfaltcsövezeték egyáltalán nem jó és elvetendő, csak óvatosságra akarok mindenkit inteni annak alkalmazásánál. Az aszfaltcsöveknek ára oly csekély a vas, agyag, fa csövekkel szemben, hogy igen ajánlatos a használatuk ott, a hol nem nyomásról, hanem egyszerűen vízvezetésről van szó s annyira megfelelő a tartósságuk amazokkal szemben, hogy minden bizonynyal a legolcsóbb anyagu berendezést szolgáltatják. Összeköttetésük is teljes mértékben megfelel, akár vasperemmel, akár kaucsukkal készítsük azt, elannyira, hogy aszfaltcső, ha tulnyomás alatt megrepedt, a repedés sohasem történt az összeköttetésnél, hanem mindig a csőnek testén.

— **Költetőkép.** Most, midőn baromfitenyésztésünk lendületet nyer végre s a tenyésztő nem talál siket fülekre, ha földművelésügyi miniszterünk ajtaján kopog, hanem könyvekkel, utasításokkal, szó és tettebeli segítségével istápolják: idején valónak tartom, hogy minden baromfitenyésztőt figyelmeztessék a költetőkép használatának lehetőleg való elkerülésére, mert a szép eszme, 50—60 százalékos sikerek által demontsrálva, csábit; de azért a következményekben mindenki a saját kárán okúl. Több ornithológus figyelmeztetett már ezen körülményre bennünket, de többnyire a természet iránt való feltétlen szeretetük és rajongásuk készíti őket arra, hogy ellenségeivé legyenek a tojások mesterséges kiköltésének s megengedhetővé tegyék az isteni adományok egyik legszebbikéből az anyai szeretetből kifolyó türelmes gondoskodást profán géppel helyettesíteni. Ideális szempontból teljesen helyén való az ornithológusok okoskodása, de a háttérben, még a gyakorlat is ellene szól a mesterséges uton való baromfiköltésnek. Költőgép nagyon sok van s kisebb nagyobb mértékben, kellő felügyelet mellett, mindegyik megfelel a várokozásnak s némelyik kisebb, a másik nagyobb számarányban, napvilágra hozza a kis állatokat. Vannak olyanok is már, a melyek 65—70 százalékos tojást kiköltenek; edlíg tehát helyes az eljárás; de hol van most az a gép, a mely a kikölt apró jószágánál fogja

továbbra az anyai kötelmeket teljesíteni? Erre sem gépet, sem kalitkát, sem egyébnémű eszközt, olyant, a mely a célnak megfelelne, még nem találtak fel, mert hiszen ennek szívének kellene lenni, érezni kellene tudni! Azért, mert apróságunk a fészekhágyók rendjéhez tartozik, még korán sem képesített arra, hogy a tojásból kibujva, vezetésre, nevelésre, védelemre ne szorúljon. Ha megnézzük és figyelemmel, tanulmányozzuk azt a kis köztársaságot, a melyet egy-egy kotló a hozzátartozó kis állatkákkal képvisel, azonnal belátjuk, hogy mesterséges uton ezen köztársasági elnököt nem helyettesíthetjük. Ő tudja mit szabad a kis állatnak, mit nem, mikor fáznak, mikor kell nekik árnyék, mennyit, mit egyenek s mikor? De mi nem! Hát még a kis libák, kacsák, de különösen a pulykák nevelése! Nem egy baromfitenyésztő jött már zavarba, midőn költetőkép utján hozzájutott a sok apró jószághoz, hogy vajjon mit is kezdjen velük és sajnosan tapasztalva, mily nagy százaléka hullik el az így nagvilágot látott apróságnak: látta csak be a költőgépek hátrányát. Óva intünk tehát minden kezdő baromfitenyésztőt, ne használjon költőgépet, sokkal egyszerűbb és rentábilisabb, hasznos tyúkok szaporítása, a melyek minden gondtól felmentenek.

— **A palackdugók párolása.** A boros palackok lezárásához használandó dugóknál nemcsak az szükséges, hogy nagyságuk és minőségük megfelelő legyen s így a palackot légmentesen zárják el, hanem a használatba vétel előtt úgy is kell őket kezelni, hogy a dugónak minden oldható alkotórésze és minden benne levő tisztátalan anyag, amelyek különben könnyen átralmára lehetnének a bornak, eltávolításának e kezelés által a dugóból. Vizzel való mosás vagy borba beáztatás, a mint ez gyakran szokásban van, nem elég arra, hogy az oldható exraktumokat a dugótól eltávolítsa s a rátapadó gomba- és penészcsirákkt ártalmatlaná tegye. Legcélszerűbb tehát ha forró vízzel leöntjük vagy gőzzel kezeljük használat előtt a dugót, a mely eljárás segítségével így minden oldható anyagot eltávolítani és a meglevő gomba-organizmusokat megsemmisíteni, mint az így kezelt dugókat rugalmasabbaká és puhábbaká tenni sikerült, s így az is elérhető, hogy szorosan elzárják a palack nyílását. A dugónak vízben való megőrzése vagy huzamosabb ideig forró vízben hagyása feltétlenül kerülendő, mert ezáltal a dugó anyaga absolute szenved és így a dugó kemény és törekeny lesz. Sokkal jobb azonban használat előtt csak vízzel leforrázni és megmosni a dugót s ezután a vizet rögtön leönteni róla, magát a dugót pedig egy zárt edénybe, forró vizgőz hatása alá vetni, anélkül hogy a vízzel érintkezésbe hoznók. A gőzölő edényből aztán még meleg állapotában kell a dugót használatba venni, mert ekkor teljes rugalmassága meg van és a párolás által teljesen sterilizált állapotba jut. A palackdugók párolására különféle készülékek szolgálnak aszerint, a mint több vagy kevesebb dugóra van szükség. Ott, ahol nagyobb mennyiségű dugóra van szükség, nagyon célszerű a dugópároló készülék, mely kettős tartóból áll, a melyek közül a külső kazánt egy bizonyos fokig vízzel kell megtölteni, a belsőbe pedig, amely átlukgatott fenékkal van ellátva, a dugót kell belerakni. A felmelegítés és a víz gőzölőtetése a készülék állványán alkalmazott Bunzen lámpával vagy esetleg spirituslánggal történik.

Háztartás.

— **A szárnyasok betegsége.** A szárnyasok között rendszeres ápolás mellett csak ritkán vagy egyáltalán nem fordul betegség elő, feltéve, hogy sem fertőzés sem járvány nem pusztít. Mindenesetre tanácsosabb, ha a betegeskedő baromfit nem kezeljük sokat, hanem leöljük és felhasználjuk. Csak etetésnél kell a tyúkokat megfigyelni; ha nem eszik a többivel,

sarokba meg áll, nehézkes járású, ha csipked anélkül, hogy ennék, úgy biztos, hogy beteg és 2-3 napig meg kell figyelni. Gyakrabban előforduló bajok: A píp vagy pipsz. A pípét rendszeren köhögés, hörögés, rekedtség előzi meg. (meleg helyen kell tartani, nem szabad szemet, csak kevert ételt adni.) A píp lázas hurotos állapot. Az orrlyukak és a nyelvmirigyek betömődnek, úgy, hogy az állat levegő után kapkod és nyelve kiszárad, hegyén száraznemű hártya képződik, melyet faluhelyen többnyire késsel távolítanak el. Ez az operáció, mely mindenesetre fájdalmas, az által használ, hogy az állat némi vért veszít. Légcsőhurutot a légcsőben lévő elősdi állatok idézik elő. Harógtön nem segítünk úgy okvetlen megfullad a beteg állat. A beteg tyúkot el kell különíteni, tisztán tartani és fertőtleníteni. Erősen izgató savanykás és fokhagymás vizet, szalonnába takart szenet adjunk és orlyukait s nyelvet többször mossuk ki. *Hasmenés* tavasszal gyakran jelenkezik öreg tyúkoknál. Csak minél szárazabb ételt, főtt borsót vagy rizst keménymaggal vagy krétával keverve, vagy pörkölt és törött zabot adjunk. Az ivó vízébe timsót vagy csersavat (tannin) keverjünk. Kis csirkéknél is gyakran fordul ez a baj elő, különösen ha fekete kenyérmorzst esznek, mi a gyomorban megsavanyodik. A táplálék változtatása, meleg, tisztántartás és a sebes helyeknek olajjal vagy vazelinnal való bekenése ajánlatos. Borba áztatott zsemle morzsa erősíti a hasát. Csúz, köszvény és görcs nagyon hideg és nedves istálótól származik. A lábszár és az ujjak megdagadnak, torrók lesznek és ha nyomjuk fáj, az által járása bizonytalan, merev. A beteg testrészt melegen fürösztetni, gondosan letörölni és kánforspiritusban vagy Ferenc pálinkában feloldott sóval kell ledörzsölni. Azonkívül az állatot szűk kosztra fogjuk és a kevert ételhez phosphorsavas meszet tegyünk. Száraz tiszta hely sok homokkal okvetlen szükséges. Sebek és zuzódások arnikaspiritusz (1/2 liter vízre 1 teáskanálnyi), kolodiummal lesz kezelve, nagyobb sebet bevarrjuk és zsirral bekenjük. A tiford vagy tyúkolera a legveszélyesebb bajok egyike, mert legrovidebb idő alatt egész baromfiudvart elpusztít. E bajt bakteriák idézik elő, melyek gyorsan fejlődnek és majdnem mindig halált okoznak. Az egész baj néhány napig tart. Ez a baj gyakran külföldi baromfi behozatala által hurcolódik be, azért óvatosak is legyünk ezeknek vásárlásánál. A beteg állatot le kell ölni és elásni, az istállót, alvóhelyüket, a fákat rögtön fertőtleníteni és fertőtlenítő szerekkel kimeszelni. A legszigorúbb étrend, vasvitriol vagy sósav az ivóvizben még sok esetben használ férgek, bolhák és tetvek ellen. Csakis tisztáltságban tenyésznek és az állatok borzasztóan szenvednek tőle. E bajt sokan tévesen tifusznak tartják. Alapos tisztogatás, egy laposláda, melyben 2/3 részben homokkal, hamuval és kénnel van töltve, szintén használ, a férgek elpusztulnak ettől. A felfuvódás abból áll, hogy a bőr alatt sok levegő gyülemlik meg, ezáltal úgy felpuffad, hogy alig bír járni. A friss szem élvezésétől kapják ezt a bajt. A bőrt két helyen átszűrjük és egy selyemszálat húzunk át rajta, mely egy ideig benne marad. Azonkívül az állatnak keveset adjunk enni. *Tülevés.* Ha a tyúkok akkor isznak, mikor a bogyuk nagyon telve van, úgy megtagadnak a szemek s azáltal nem bírja elemészteni. Ha néhány kanál len vagy faolaj nem használ, úgy fel kell vágni a nyakát és a bogyónál a bőrt, kivenni az ételt és minden bőrt külön bevanni. Zsirral kenjük és fahamuval hintsük be a sebet. Az állatot tartasuk néhány napig bezárva.

E. a.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet f. évi február hó 12-én tartott komlóértékesítési és termelési szakértekezletének határozatából a kereskedelmiügyi miniszterhez intézett 319. II. 50/1902.

számu fölrátában a segesvári komlóvásárra küldendő s onnan a sörgyárakba szállítandó komló mennyiség vasúti tarifáinak mérséklését kérte.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter most október 21-én kelt 40604/VIII. B. számu leiratával megküldi azon rendeletét, melyet a kérelem teljesítése céljából a M. Á. V. igazgatóságához intézett. A leirat így szól:

„Az Erdélyi Gazdasági Egyletnek, Kolozsvárt. Folyó évi május hó 29-dikén 319/II./50—1902. szám alatt kelt felterjesztésére a segesvári komlóvásárra szállítandó, valamint az onnan tovább küldendő komlószállítmányok kedvezményezése tárgyában a m. kir. államvasutak igazgatóságához intézett rendeletem másolatát az egyletnek tudomásul megküldöm. Budapest, 1902. október 21-én. *Láng* s. k.“

A M. Á. V. igazgatóságának kiadott rendelet a következő:

„Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

40604. sz.

VIII. B.

A m. kir. államvasutak igazgatóságának.

Folyó évi augusztus hó 15-én 115741/CL. szám alatt kelt felterjesztését jóváhagyó tudomásul véve megengedem, hogy az erdélyi vasutonalak állomásairól, a segesvári komlószövetkezet címe alatt Segesvárra teherárúként szállítandó s az ottani komlóvásárra rendelt, valamint a Segesvárról (az ottani komlóvásárról) a hazai sörgyár állomásokba, továbbá Ausztriába és a vámkülföldre teherárúként szállítandó komló-küldeményekre a m. kir. államvasutak vonalait illetőleg *fuvarvelelénként 5000 kg.-nál kisebb mennyiségű feladásánál a II. darab-áru osztály; fuvarvelelénként és kocsként legalább 5000 kg. feladására s illetve ezen súlyért való díjfizetés esetén pedig a kocsi-akománnyal A. osztály díjtételét érvényesíthesse.*

Gyorsáru gyanánt feladásra kerülő komló-küldeményekre díjkezdmény engedélyezését, valamint az idegen származású komlóra nézve az áruosztályozás szerinti általános érvényű díjszámításnak az igazgatóság vonalait illetőleg egyoldalú megdrágítását magam részéről sem tartván indokoltnak, az érdekeltek ez iránti kérését teljesíthetőnek nem találom.

Egyben felhatalmazom az igazgatóságot, hogy az esetre, ha a szóban levő küldemények címzése s illetve feladása tekintetében tervezett korlátozó kikötés érvényesítése nehézségbe ütközik, a célnak esetleg megfelelőbb más módozat megállapítása iránt a szövetkezettel egyetértőleg saját hatáskörében intézkedhessék.

Felhívom az igazgatóságot, hogy a fent engedélyezett díjmérséklést a nevezett szövetkezettel egyetértőleg szabályszerű kihirdetés útján sürgősen léptesse életbe és az e tárgyban az igazgatósághoz fordult országos magyar gazdasági egyesületet jelen elhatározásomból értesítse.

Budapest, 1902. október 21-én. *Láng* s. k.“

A közölt rendeletben foglalt intézkedés az 5000 kg.-ig terjedő mennyiségnél 30 %-ot, az 5000 kg.-on túl terjedő mennyiségnél 40% díjkezdményt jelent. Ha az ideai komló-campagne-ra későn is jött ez az intézkedés, remélhető, hogy a jövőben hasznára lesz a komlótermelésnek.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet a az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden számára legkisebb csütörtökön délig kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Egy székely társaság köszönete.** A *Sepsiszentgyörgyi Székely-Társaság* 100—1902. számu, október 20-án kelt következő átiratot intézte az E. G. E. igazgató választmányához:

„Tekintetes Választmány! Társaságunk a székelység lokális bajainak orvoslását tűzte ki feladatául megalakulásakor, s ezen az úton haladott minden dolgában. Természetesen munkánkat siker csak úgy koronázhatja, ha nálunknál úgy erkölcsileg, mint anyagi eszközökben gazdagabb társadalmi tényezők nyújtanak segédkezet. Az „Erdélyi Gazdasági Egyesület“ a székelység érdekében már eddig számos alkalommal szállt sikra, s a Sepsiszentgyörgyön felállítandó „Székely földmívelési iskola“ ügyében tett nagylelkű ajánlata, meg a nagyméltóságú földmívelésügyi miniszter urhoz küldött megleghangú átirata megint csak arról győzött meg bennünket, hogy az E. G. E. a székelység ügyét a szívében hordja. Nagybecsű pártfogásukért Társaságunk hálás köszönetét tolmácsoljuk s jó indulatu támogatásukat kérjük továbbra is. Sepsiszentgyörgy 1902. október 20-án. *Vajna István* elnök. *Málik Loránd* titkár.“

— **Az úttörő.** Még pedig kétszer úttörő Szabó Balázs. Először már foglalkozása szerint is, a mennyiben a nagykörsi országút köveit tördeli simára. De úttörő abban is, hogy példát ad mindenkinek az Országos Gazdasági Munkás és Cselédsegélypénztár áldásainak felhasználásában. Szabó Balázs mert gondos családapa, s előrelátó ember, rájött, hogy neki haszna van abból, ha beiratkozik a segélypénztár tagjai közé, s úgy magát, mint családját biztosítja minden eshetőség ellen. Szabó Balázs egyszerre 6 tagsági könyvet váltott és visszamenőleg 12 esztendőre biztosította magát a Munkás és Cselédsegélypénztárba. Ez természetesen nagy dolog. Szabó Balásra nézve is annyira nagy dolog volt, hogy egyik kis földcsékjét eladta, csak hogy a 6 könyv váltásáért, s a 12 évre levő visszamenő biztosításért járó 1200 koronát lefizethesse, a mit meg is cselekedett. Jól tudjuk, hogy nem áll mindenkinek módjában ilyen sokszoros segélyt biztosítani magának, de a Szabó Balázs esete is azt bizonyítja, hogy a ki figyelemmel átanulmányozza a segélypénztár intézményét és számot vet mindazokkal az eshetőségekkel, a melyekben a segélypénztár áldásaira szorulhat, az meg áldozatok árán is biztosítja magának ezeket az áldásokat. Bár sok követője lenne ennek a derék *úttörő útkaparónak.*

— **Gazdasági tudósítók kongresszusa.** *Kresz János* állami gazdasági tudósító lelkes hangú fölhívást bocsájtott ki az állandó gazdasági tudósítók első kongresszusa tárgyában. A kongresszust *f. évi december 3-án* fogják a Köztelek épület egyik termében megtartani. A kongresszus tárgysorozata körülbelül ez lesz: 1. A korelnök megnyitja az ülést. 2. Elnök és tisztikar választása. 3. A földmiv. miniszter képviselőjének beszéde. 5. Értekezés a tudósítói tisztség fontos feladatáról. 6. Indítvány, hogy a tudósítók a hivatalokkal, egymással, stb. portomentesen levelezhessenek és legyen hivatalos pecsétjük. 7. A gazd. tudósítóknak legyen egy közlönyük, ahol eszméiket leírhatják és kicserélhetik. 8. A gazdasági tudósítók legyenek egyúttal faiskola-felügyelők; azután karolják fel mindazon termelési és tenyésztési ágakat, melyek az egyes járásokban alkalmassak a termelésre és tenyésztésre. 9. A gazd. tudósítói intézmény szervezése. 10. A magyar iparcikkék támogatása és terjesztése. 11. Minden 2—3 évben kongresszus tartása, stb. Indítványokat és javaslatokat a fölhívás kibocsájtójához, Kassára lehet küldeni. A kongresszusra előreláthatólag kedvezményes utazási jegyeket fognak a tagoknak adni. A fölhívással egyidejűleg közöltetik a földmiv. miniszterhez intézett kérvény is, melyben 400 áll. gazdasági tudósító a félárú jegy váltására jogosító arképes igazolványt kér. Mindenesetre méltányos lenne, hogy ezt a kérdést ha nem is az egész országra, de legalább a vármegye területére teljesítsék.

— **Van-e eladó komló?** Az ideai komlótermés már nagyrészt el van ugyan adva, de a még eladatlan kisebb rész érdekében figyelmükbe ajánljuk a komlótermelőknek, hogy el nem adott komlójuk mennyiségét az elérni óhajtott ár megjelölésével a komlótermelési szaktanárnál (Kolozsvár, Hunyaditér 6. szám) jelentsék be.

— **Az uzoratórvény novellája.** A *Magyar Gazdaszövetség* küldöttsége gróf *Károlyi Sándor* vezetésével a f. hó 23-án tiszteleggett *Plósz Sándor* igazságügyi miniszternél. Gróf *Károlyi Sándor* köszönetét fejezi ki a szövetség nevében a miniszternek, azért, hogy az uzoratórvénynek a Gazdaszövetség által sürgetett reformját kézbe vette s a kidolgozott javaslatnál a szövetség által tartott értekezleten kifejezesegettel alapelveket figyelmen kívül nem hagyta. Utalt arra, hogy ez nem csupán ethikai nézőpontból fontos, mert megtorolja a jogtalanságot, hanem a gazdasági és szociális szempontból is, mert az ártatlan elszegényedésnek gátat vet és egész osztályokat ment meg a proletariátustól, *Plósz Sándor* igazságügyiminiszter köszönetet mondott a neki osztályrészt jutott elismerésért és kifejtette, hogy a novellaris intézkedést tartja leginkább célravezetőnek s a javaslat megszerkesztésénél az igazságnak és jognak általános érdekei vezették. Örült ha e munkájában a Gazdaszövetség elismerése kíséri. Az intézkedés nem osztályok, kereseti ágak érdekében illetőleg kárára történik, hanem a nemzet nagy érdekében.

— **Tojasküldemények díjkezdménye.** Azon gyűjtőállomások közé, honnan a tojászállítmányok nagyobb mennyiségben szállítatnak el Bécsbe, Németországba, Svájcba, szóval a nyugati vámkülföld állomásaira, a m. kir. államvasutak összes vonalain föladott és az ezen állomásra rendelt tojasküldemények tetszés szerinti mennyiség föladásánál gyorsárúként való szállítás mellett a teherárúkra érvényes II. osztály; teherárúként pedig az A. osztályu tarifa szerint díjaztatnak. A mérséklés mindkét esetben mintegy 25—30 százalék.

— **A német vámtarifa gabonavámja.** Folyó hó 21-én a német birodalmi gyűlés második olvasásban megállapította a minimális gabonavámokat, melyeknek nagysága az aláb biakból látható:

	Jelenlegi szerződéses vám	Kormányjavaslat vámtétele	A bir. gyűlés által elfogadott vámtétel
buza	3:50 M.	5:50 M.	6:00 M.
rozs	3:50 "	5:00 "	5:50 "
árpa	2:00 "	3:00 "	5:50 "
zab	2:80 "	5:00 "	5:50 "

Az agráriusok vezérszónoka, *Wangenheim* báró minden tételnél magasabbat javasolt, melyet azonban a birodalmi gyűlés nagy többséggel elvetett. A gyűlés a bizottság javaslatában foglalt tételeket fogadta el, melyek a kormány javaslatában foglalt tételeknél jóval magasabbak s különösen ami az árpa vámját illeti, az oly magas, hogy a német fogyasztókra abból nagy kár háramlanék. Ha ugyan törvényerőre emelkedik a határozat. Ámde *Bülow* gróf kancellár a szavazás előtt a következő nyilatkozatot tette: „A szövetséges államok nevében még egyszer ki kell jelentenem, hogy a *Wangenheim* és *Heim* által, valamint a bizottság által a minimális vámokra vonatkozólag beadott javaslatok a szövetséges kormányok által el nem fogadhatók.“ Ez a nyilatkozat azonban korántsem ment föl attól, hogy termelésünk védelmére mi is minden lehető intézkedést meg ne tegyünk.

— **Az osztályorsjáték új játékterve.** A m. kir. szab. osztályorsjáték legújabb játékterve, a mely a november 20-án kezdődő sorsolások tervezetét magában foglalja, érdekes újításokat tartalmaz. Egész sor főnyereménnyel és nagyobb nyereménnyel töltdött meg a nyeremények száma, a mi által a nyeremények összege a régi 13.160.000 koronáról 14.450.000 koronára emeltetett. Egy millió koronánál többet szaporítottak meg a nyeremények összegét, a mikor a sorsjegyek számát tízezer darabbal emelték. Az új nyeremények közt van egy 80.000 koronás, egy 50.000 koronás, egy 25.000 koronás, egy 20.000 koronás, öt 10.000 koronás.

A több főnyereménnyel a nyeres esélye kétségtelenül megjavult.

— **Pef (porcellán-emaalfesték.)** Szakkörökben már rég tisztába jöttek azzal, hogy mily rendkívül előnyös a mezőgazdasági üzemekben a szorgos tisztaság és tetszetős külső fenntartása, szóval a falaknak oly mázolósa, mely minden követelménynek, tisztaság, tartósság és szépség tekintetében megfelel. A Lutz-féle Pef (porcellán-emaalfesték)-ben a feltételek szerencsésen egyesülnek, minthogy a gyártmány egy porcellánszerű, kemény, sima és tartós mázat ad, mely mindenkor könnyen lemosható. A Pef ezért a vele mázolt helyiségek legegyszerűbb módon való tisztántartását teszi lehetővé és megakadályozza por, piszok, penész, zsír, stb. lerakódását.

Hogy egy ily Pef-máz a mezőgazdasági üzemek teigazdaságaiban, sajt- és vajkészítő-helyiségekben, élesztőkamrákban, gépházákban, istállókban, mosó- és főzőkonyhákban, folyósókban, fürdőszobákban, klozetekben stb. kitértő szolgáltatásokat tesz, kiemelni nem szükséges és az előttünk fekvő elismerő nyilatkozatok uradalmak, mezőgazdasági üzemek, földbirtokosok, szeszgyárak köréből szintén igazolják, miszerint ily Pef mázolat teljesen méltó jó hírnevére.

Azt hisszük, hogy t. olvasóink érdekeit szolgáljuk, ha ezen Lutz Ede és Társa pozsonyi festégyárosok által előállított festékre különösen figyelemztetjük. 889. I.

— **Lóhermagra, rozsra, zabra és tengerire jó vevők** vannak előjegyezve a kiadóhivatalnál. Értesítés és minta ugyanoda küldhető.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltóköcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

ADRIAI

BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 104 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:
Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 62 éves fennállása óta 440 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; **tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk** ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség
Kolozsvárt:

Szekula Akos
vezérfelügyelő. (250.)

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alapítókéje 40 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os Záloglevélköcsönöket nyújt és pedig 4%-os köcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 4-95 százalék-, nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-25 százaléknyi évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélköcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó köcsön összegére nézve az **Erdélyi Gazdasági Egylet** bizalmi férfiai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselősegenél kaphatók 4% és 4 1/2%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymköcsvények

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.

Társszerkesztő:
JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:
ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

Matutsek József férfi- női- és gyermek-cipész-üzlete Kolozsvárt, Főtéri Status-palota, Szentegyház-utca 3. sz.

Ajánlja dúsán berendezett

Cipőraktárát.

361

12 kiállításon kitüntetve

ELADÓ TORMA!

Debreczeni és nürnbergi édes torma 5 kilógrammos csomagokban, kilógrammonként **50 fillér**, métermázsánként **45 korona**. Házhoz vagy kolozsvári vasútállomáshoz felszállítva, utóbbi esetben csomagolás saját költségén számítatik és pénz beküldésével történt megrendelés sorrendjében szállittatik. Megrendelés levélben a **m. kir. gazdasági tanintézet intézőségéhez Kolozsvár** címzendő. 950

Szőlővessző eladás.

A ki egészséges, peronosporamentes és azért biztosan foganó

szőlővessző anyagot, kivált hazai gyökeres és ojtott amerikai szőlővesszőt szándékozik beszerezni, az kérjen szőlővesszőkről szóló név- és árjegyzéket Caspari Fr.-től — Medgyesen, Nagy-Küküllőme-gye. (941.)

A ki birtokára

jelzálog-köcsönt

akar felvenni, forduljon bizalommal a

Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetéhez Bpest, V. ker., Géza-utca 2. sz. (saját ház).

Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos köcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen. Ezért **köcsönöket már 300 kor.-tól kezdve ad.**

A ki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó köcsönével segíthet terhéen. Az előző hitelezőket az intézet a köcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden, a köcsön körüli teendőt ellát.

Köcsönök a földbirtok fele értékéig 15, 22, 25, 33 1/2, 34, vagy 50 évi törlesztésre engedélyeztetnek.

Ha az adós pontosan fizet, az intézet a köcsönt fel nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor minden díj nélkül visszafizetheti.

Az intézet jelenleg 5%-os és 4 1/2%-os záloglevél köcsönöket ad s az 5%-os köcsönök minden levonás nélkül

készpénzben

fizetnek ki. (940.)

A kinek köcsönre van szüksége, forduljon bizalommal az intézethez, mely egyszerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Lóheremagot, luczernamagot, gabonaféléket.

mindenféle egyéb

gazdasági magot

legmagasabb áron értékesít és mintázott ajánlatot kér

WOLF SOMA

mag-, gabona- és termény-ügynökségo külföldi cégek képviselője

BUDAPEST

VII., Kerepesi-ut 10. sz. 942.

Kishirdetéseket felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbéli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiség felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetésekre számíthatnak. Tárpdány csak egy küldetik.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület hirdetései:

Állást keresők:

1. Okleveles gazdatiszt 12 évi gyakorlati munkával, aki a gazdasági üzem minden ágában, különösen pedig az állattenyésztésben kiválóan jártas, megfelelő kezelőtiszt állást keres.

2. 36 éves nőtlen, jelenleg 1000 holdas gazdaságot önállóan kezelő, az algyógyi földműves iskolát jeles sikerrel végzett gazdatiszt, akinek 6 évi gyakorlata van és a gazdaság minden ágában jártas, nősülési okból azonnali belépésre megfelelő állást keres.

3. 12 évi gyakorlati bíró gazdatiszt, alkalmas kezelőtiszt állást keres december 1-ére. Szükség esetén mindjárt betöltheti az állást.

4. Okleveles gazdatiszt, több évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal, huzamosabb idő óta önálló kezelő, gazdatiszti állást keres.

5. Nagyobb gazdaságban több éven át, mint önálló kezelő működött, okleveles gazdatiszt, önálló kezelőtiszt állást keres.

6. Vincellér iskolát végzett és több évi gyakorlati bíró gazdatiszt, megfelelő állást keres.

7. Állást keres több évi gyakorlattal bíró, 30 éves, református vallású nőtlen gazdatiszt, ki jelenleg is egy nagyobb uradalomban van, mint gazd. ispán alkalmazva. Állását önállósítás szempontjából hagyja oda. Jó bizonyítványokkal rendelkezik.

8. Gazdatiszti állást keres azonnali belépésre 13 évi gazdasági gyakorlattal bíró, eddig nagyobb birtokokon önállóan működött gazdatiszt, kinek bizonyítványait betekintésre rendelkezésre bocsájta kívánatra a titkári hivatal.

A folsorolt álláskeresőket illető megkeresésekre készségesen ad — előzetesen megszerzett tudakozódások alapján — jóvilágosítást, az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatala (Kolozsvár, Petőfi-utca 7.)

Alkalmazást keresők

Több évi gyakorlattal bíró gazdasági gépész, ki úgy a gőzgépek, mint az összes mezőgazdasági gépek kezelésében és javításában tökéletesen jártas, a mikrólitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, éves állást keres Uj évre. Jelenleg is, mint ilyen már 7 év óta működöm egy nagyobb uradalomban. Szíves megkereséseket Gépész jelgelé alatt „Mező Záh” postrestante kérek. 945.

Különbözők.

Egy éves fehér asztali bort

keresek megvételre 50—60 hectoliter mennyiségben.

Hegyi borok előnyben részesülnek.

Cim a kiadóhivatalban.

B. Bak Lajos

Ó csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szálítója és az aranykoronás kereszt birtokosa

műbútor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított 1869-ben. (845.)

Hantz Sándor könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa. Kolozsvárt, — Jóka-utca 2. szám. — E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmuló izléssel tartosan és olcsó árért készítek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555)

A címre kérem vigyázn!

!!

Schember C. és Fiai cs. és kir. udvari hidmérleg és gépgyár BUDAPEST, Andrassy-út: 15.

Ajánlják általánosan ismert, szabadalmazott hid- és marhamérlegeiket, valamint gazdasági és ipari czélokra szolgáló tizedes és százados raktári mérlegeiket.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. (902)

Mezőörményesi gazdaságban

1903. január 1-én a gazdatiszti-állás

betöltendő.

Pályázók, szögálati bizonyítványaikat

Velits Zoltán címére

Mezőörményesre küldjék. (939.)

Eladó birtok!

Székelyföld legszébb helyén, városok és vasút mellett, egy 150 holdas első osztályu birtok, úri lakással együtt

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatal levéllal tudat. 915.

A KI

a Biblia szent történeteit, a Szentírást és az Apostolok Könyveit és Írtaikat szépen, érthetően, egyfolytában olvasni óhajtja — vegye meg a Verses Szentírást, mely négy kötetből áll. Ára 9 K. 60 f. és egyedül a Verses Szentírást kiadóhivatalában Egerben (Hevesmegye) kapható. — Ugyanaz nagyobb kiadásban, egy kötetben 10 korona 40 fillér.

Eredeti Rambouillet kosok

mindenkor nagyobb mennyiségben, dús választékban kaphatók:

Gróf Herberstein Alb.

uradalmi igazgatóságánál

STRILEK, Morvaország.

Jutányosan eladók:

Százados marhamérlegek,

1500 klg. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles;

Szekér hidmérlegek,

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlyú 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Beeserélek:

ócska marhamázákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jökarban (947) tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérlegműszerész BUDAPEST,

VII., Dohány-utca 78.

Jól kifejlett idei ken- (946.) dermagos

Plymouth jércék

és kakasok

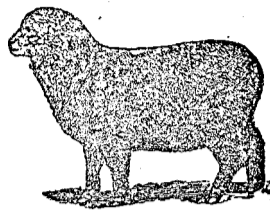
olcsón eladatnak. Levelek intézendők:

Jekely-Károlyné Segesvárt,

Park-utca 1. sz. alát.

Simonffy István

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kültorda-u. 48. szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. (404)

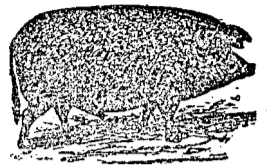

16 métermázsa

raczka gyapju jutányosan eladó.

Czim a kiadóban.

(1002.)

Eladó

2 darab.

Poland Kina tenyészkoca.

Czim G. G. alatt a kiadóban.

(1001)

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

836

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K.
Alapítványok	1268.080— K.
Tartalékok	111.053-60 K.

Összesen 1,779.133-60 K.

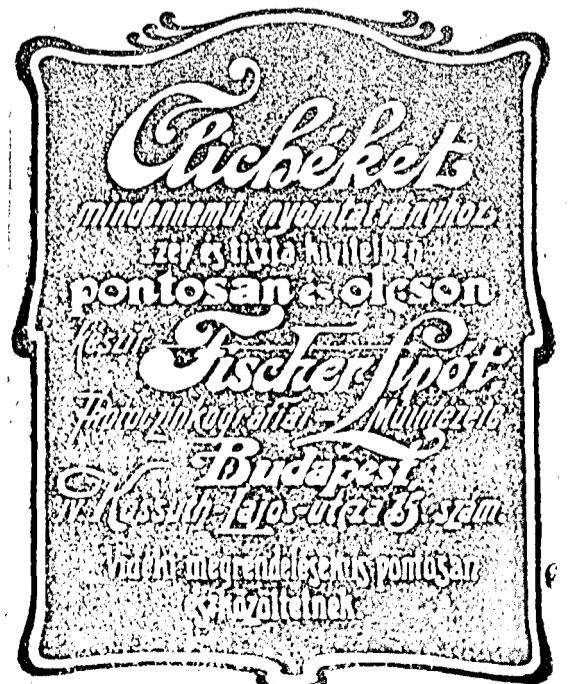
Első évi felesleg 90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

az igazgatóság.

(780.)

HIRDETMÉNY.

Ezennel közzhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.**Tizenegyedik sorsjáték.****110.000 sorsjegy, 55.000 nyeresmény.**

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1902. nov. 20. és 21.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1902. dec. 17. és 18.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1903. jan. 13, 14. és 15.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1903. márczius 26-tól április 22-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeresmény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000	A melyik ezen 500 nyeresmény közül utolsónak huzatik ki, kapja a jutalmat.	1 Jutal. Kor. 600000 600000
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000		1 nyer. 400000 400000
1 "	10000	1 "	10000	1 "	20000		1 à 200000 200000
1 "	5000	1 "	5000	1 "	15000		1 " 100000 100000
3 " 2000	6000	3 " 3000	9000	3 " 10000	30000		1 " 80000 80000
5 " 1000	5000	5 " 2000	10000	5 " 5000	25000		1 " 60000 60000
8 " 500	4000	8 " 1000	8000	8 " 2000	16000		1 " 50000 50000
30 " 300	9000	20 " 500	10000	10 " 1000	10000		1 " 40000 40000
100 " 100	10000	110 " 300	33000	120 " 500	60000		2 " 30000 60000
3350 " 40	134000	4350 " 80	348000	4850 " 130	637000		2 " 25000 50000
3500 nyer.	Korona 263000	4500 nyer.	Korona 528000	5000 nyer.	Korona 916500		4 " 20000 80000
Negyedik osztály. Betét 40 korona Huzás: 1903. február 10., 11. és 12.		Ötödik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1903. márczius 4. és 5.					5 " 15000 75000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona				25 " 10000 25000
1 à	90000	1 à	100000				50 " 5000 25000
1 "	30000	1 "	30000				405 " 2000 810000
1 "	20000	1 "	20000			760 " 1000 760000	
1 "	15000	1 "	15000			1140 " 500 570000	
3 " 10000	30000	3 " 10000	30000			30600 " 200 6120000	
5 " 5000	25000	5 " 5000	25000				
8 " 2000	16000	8 " 2000	16000				
10 " 1000	10000	10 " 1000	10000				
120 " 500	60000	120 " 500	60000				
4850 " 170	824500	3850 " 200	770000				
5000 nyeresmény	Korona 1.120.500	4000 nyeresmény	Korona 1.076.000				
						33,000 nyer. és jutal. Korona 10.555.000	

Az I. osztály huzása 1902. november hó 20. és 21-én tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV, Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1902. évi október hó 26-án.

(953.)

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

LUKÁCS VILMOS bankház BUDAPEST, V., Fürdő-utca 10.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár
részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára örléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és

egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

(763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

LÉBER GYULA

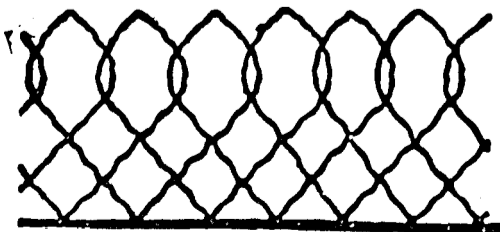
első erdélyi sodrony szövő-fonát és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való Gép-sodrony-fonatait, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági-magtar és csekkamra ablakok rostelyzatát, athanyó rosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövot, szelelő és löher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cziinszövetek, Kruppa-sodrony szegély-

zetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törlők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgállok. (339.)

Vöröslóhere, lucerna, fehérhere, nyulszapuka, baltacim és fűmagvakat 944.

legmagasabb napiáron vásárol

Deutsch Gyula

heremagkiviteli nagykereskedése

B é c s, II. Robertgasse 2.